

VI.b NEDOKONALÁ KONKURENCE

Úspory z rozsahu a nedokonalá konkurence v MO

1. úspory z rozsahu:

- externí = jednotkové náklady záleží na velikosti odvětví
- interní = jednotkové náklady závisí na velikosti firmy

- vliv na strukturu odvětví: externí = DOKO, interní = NEDOKO

2. nedokonalá konkurence: price setter

Monopolistická konkurence a obchod

- realizace úspor z rozsahu, množství i škála zboží omezena velikostí trhu – to překonává MO
- MO → specializace na užší škálu výrobků
- model monopolistické konkurence napomáhá pochopení přínosu obchodu pro sladění rozsahu a škály produkce

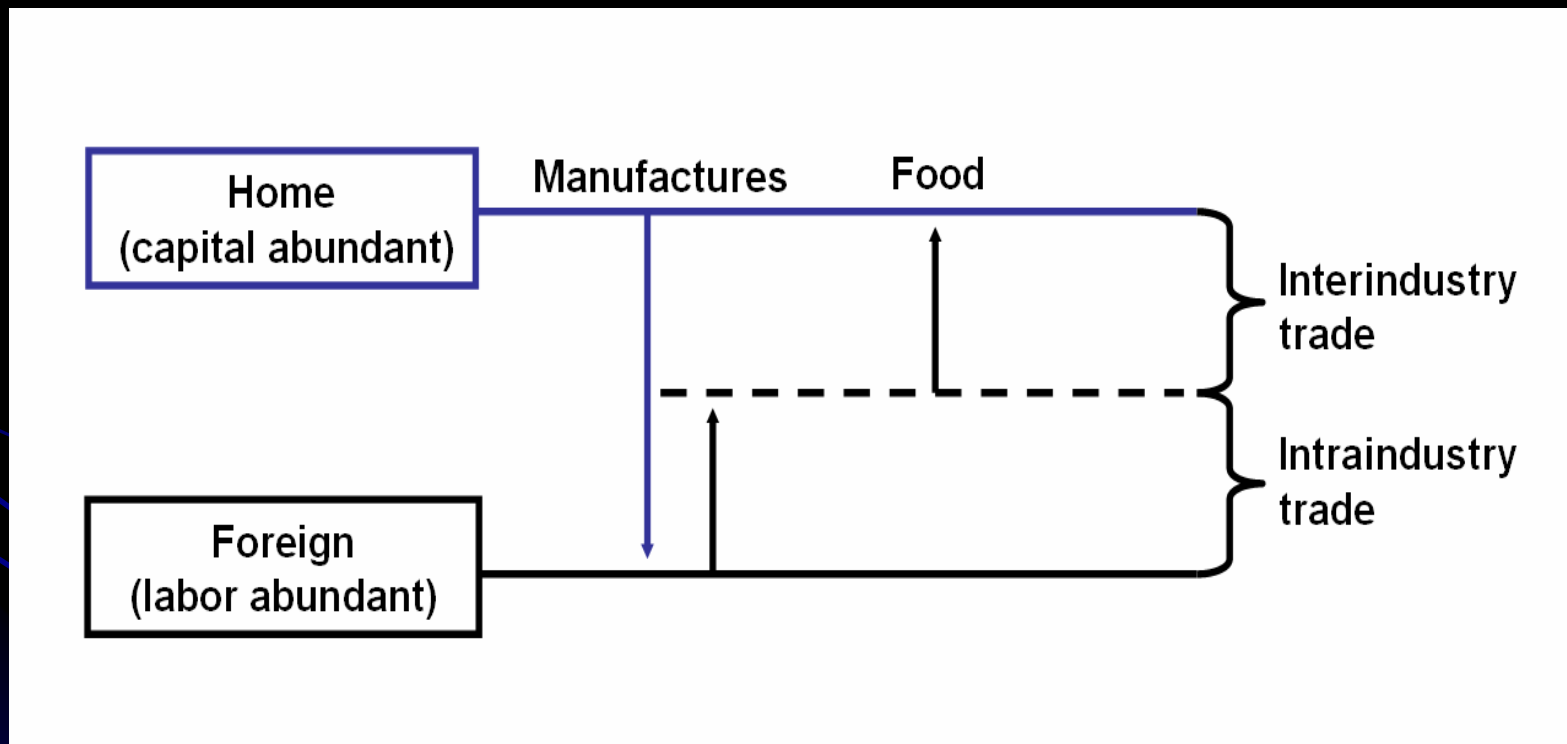
Přínosy integrovaného obchodu

- větší trh → snížení průměrné ceny a dostupnost širší škály zboží
- vytvoření integrovaného trhu = nárůst počtu firem, zvětšení výstupu každé firmy a snížení ceny
- spotřebitelé: větší možnost volby

Úspory z rozsahu a komparativní výhoda

- model monopolist.konkurence předpokládá:
  1. výrobní náklady jsou v obou zemích stejné
  2. nulové náklady na realizaci obchodu
- obchod: meziodvětvový X vnitroodvětvový
- čím podobnější země, tím méně významný meziodvětvový obchod

Obchod při rostoucích výnosech z rozsahu a monopolistické konkurenci

Význam vnitroodvětvového obchodu (USA)

Inorganic chemicals	0.99
Power-generating machinery	0.97
Electrical machinery	0.96
Organic chemicals	0.91
Medical and pharmaceutical	0.86
Office machinery	0.81
Telecommunications equipment	0.69
Road vehicles	0.65
Iron and steel	0.43
Clothing and apparel	0.27
Footwear	0.00

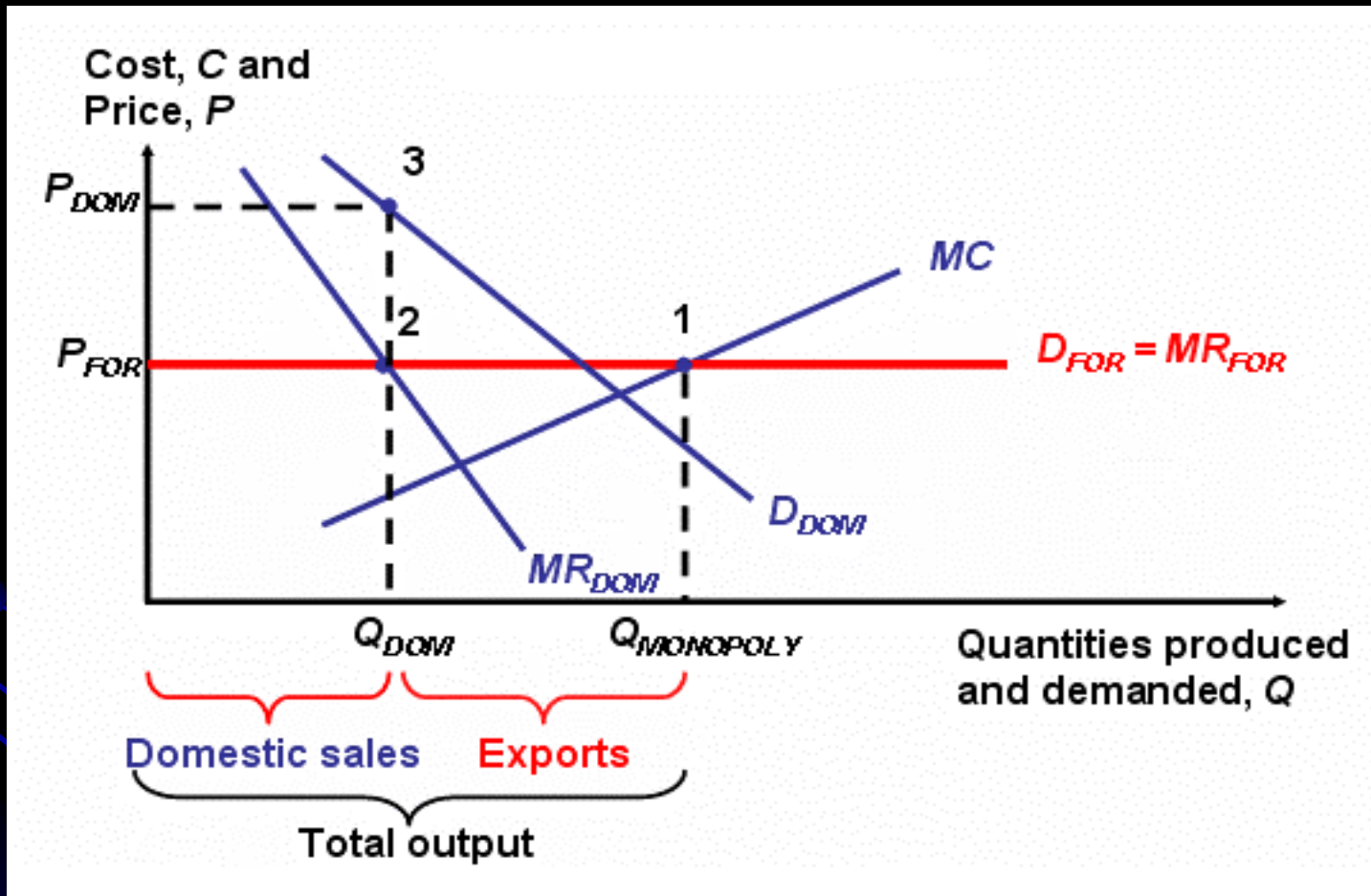
Dumping

= cenová praktika, kdy firma účtuje nižší ceny exportovanému zboží než doma prodávanému zboží

- slouží k maximalizaci zisku firem
- nekalá obchodní praktika - sankcionován
- podmínky:
  1. price maker
  2. trhy segmentovány

Dumping

Antidumping jako protekcionismus

- firmy poškozené dumpingem žádají o pomoc vládní instituce
- oprávněnost → antidumpingové clo
- cenová diskriminace = normální obchodní strategie
- pravidlo spravedlivé ceny
- USA (2001): antidumpingové či odvetné clo na 256 položek ze 40 zemí

Antidumpingová opatření proti ČR

Opatření státu	Výrobek	Typ opatření	Fáze řízení	Datum zahájení	Datum přijetí opatření (prozatímní/konečné)	Předpokládané ukončení platnosti	Poznámka
Indie	kyanid sodný	AD	konečné opatření v platnosti	přezkum — 29.3.2004	6.6.2000		
USA	vybrané bezešvé trubky malých rozměrů	AD	konečné opatření v platnosti	20.7.1999	14.8.2000		
Kanada	vybrané ploché výrobky, válcované za tepla KN ex 72085191, ex 72085199, ex 72085290	AD	konečné opatření v platnosti	13.6.2003	11.9.2003/ 9.1.2004	9.1.2009	7.9.2005 zahájen přezkum

VI.c POHYB VF

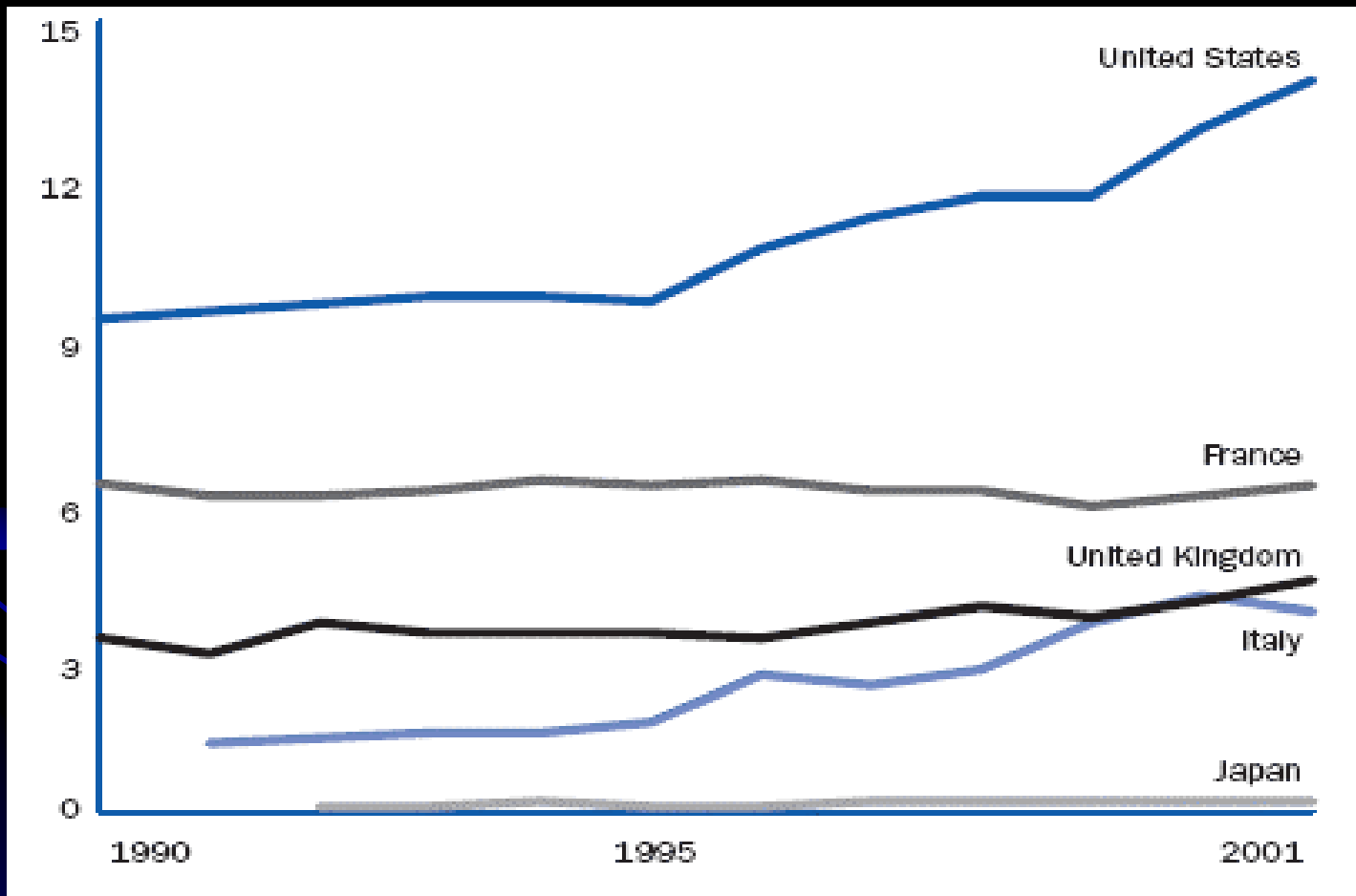
Mezinárodní pohyb VF- úvod

- principy jako u MO se zbožím
- významnější politické problémy = větší restrikce než zboží
- země: hojná L $\rightarrow$ importuje K.náročné zboží nebo si K půjčí

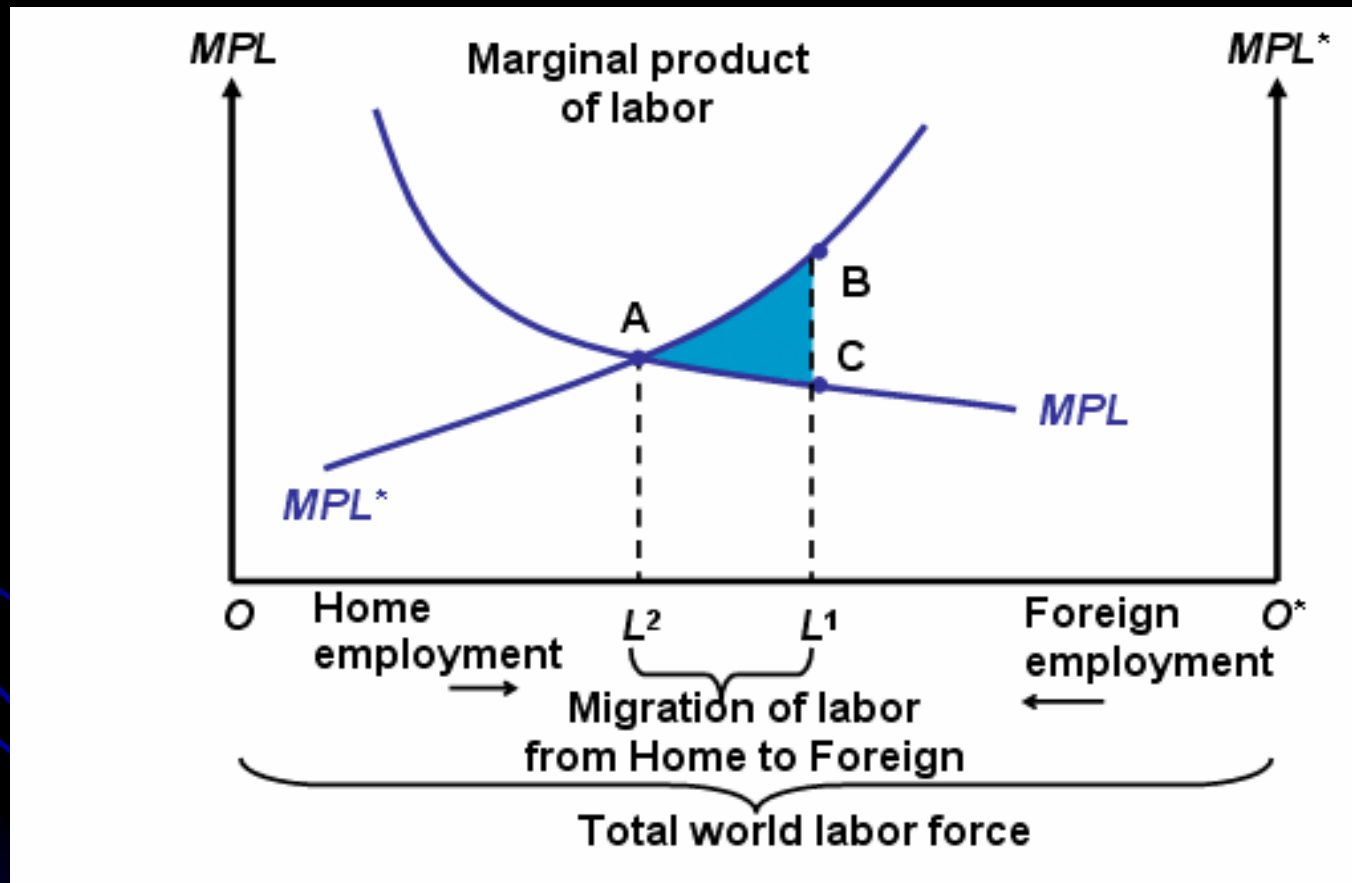
1. Mezinárodní pohyb VF práce

- mobilita L méně významná než mobilita K
- redistribuce světové L vede ke:
  - konvergenci reál. mzdových sazeb
  - růstu světového produktu
  - někoho poškozuje
- bez překážek pohybu L → přesun L, dokud se MPL nevyrovnají

Podíl zahraničních pracovníků v jednotlivých ekonomikách

Důsledky mezinárodního pohybu pracovních sil

Globalizace

- Nové příležitosti i hrozby
- Termín: 80.léta
- = mezinárodní integrace, šíření svobodného obchodu, politické dopady
- Řídící síla: nadnárodní společnosti
- V některých ohledech svět víc integrován koncem 19.století

2. Mezinárodní pohyb kapitálu

- rozdíly pohybu L a K:

- L: fyzický přesun X K: finanční transakce
- K: mezičasový obchod → mezičasová hranice výrobních možností

- 3 způsoby investování:

- půjčky zahr. firmám
- nákup zahr. akcií
- pobočky v zahraničí

Důvody pro kapitálové toky mezi zeměmi

1. výnosnost kapitálu v zahraničí
2. těžba přírodních zdrojů
3. přísné obchodní restrikce
4. vysoké přepravní náklady
5. diferencovaná produkce
6. nižší provozní náklady

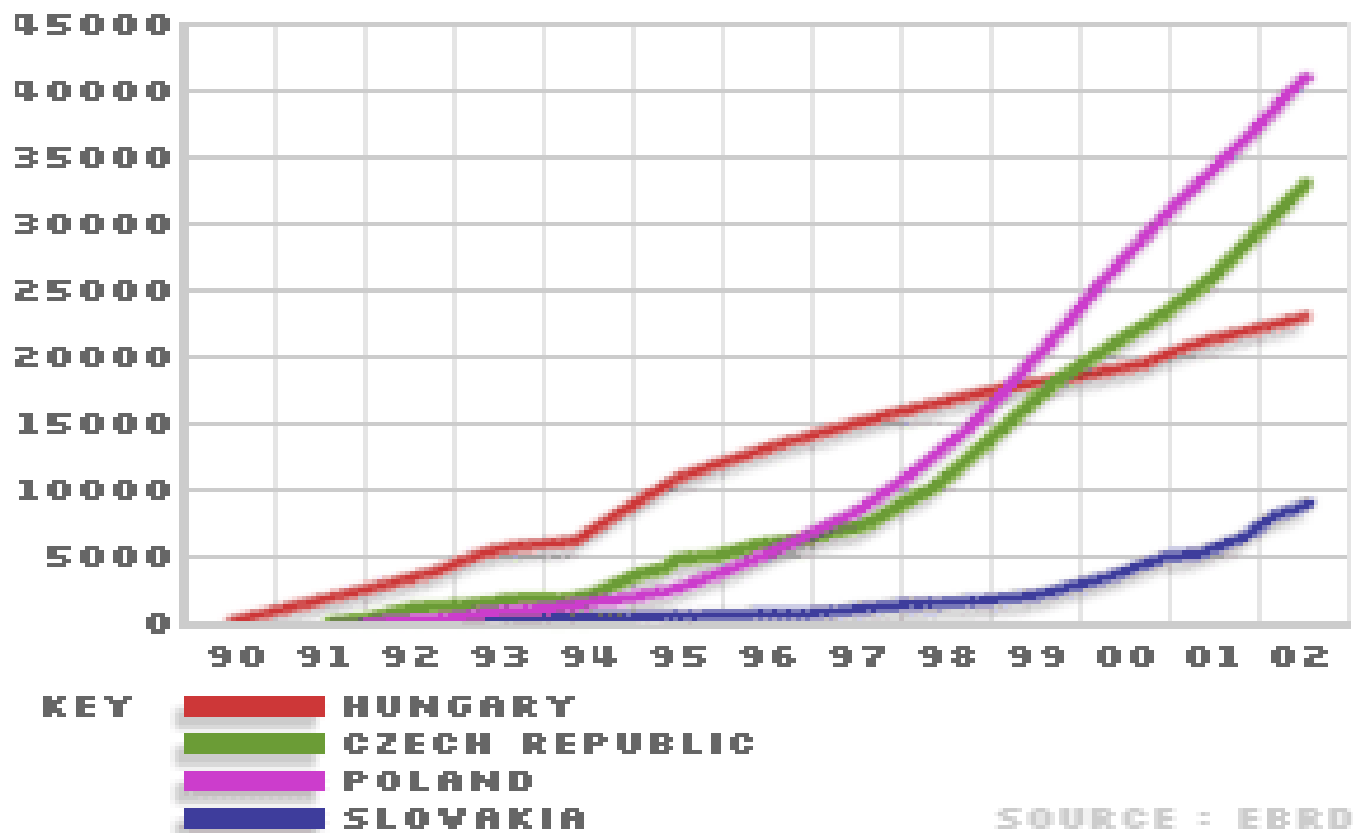
FDI a nadnárodní firmy

FDI = forma mezinár. toku K

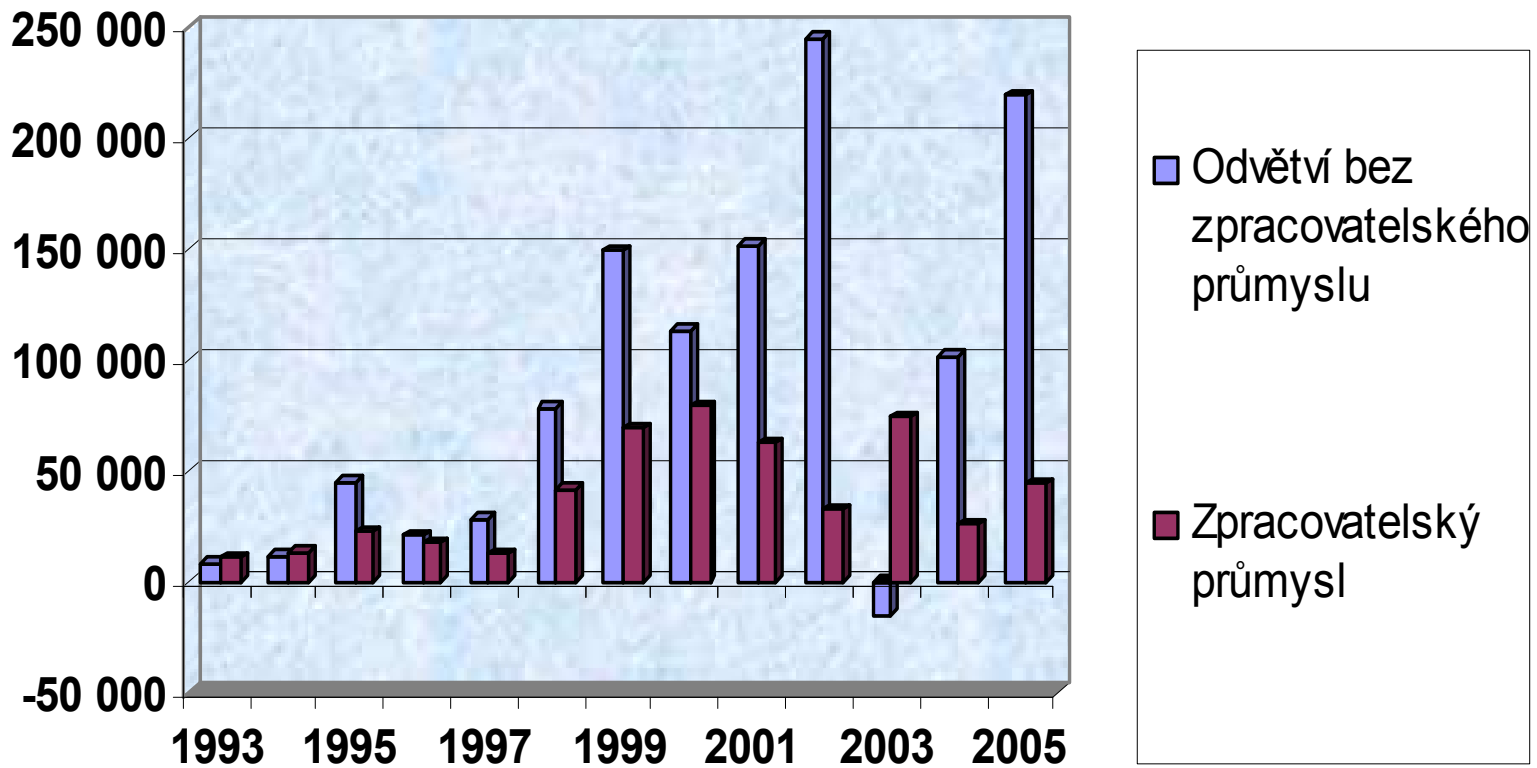
- FDI = odráží záměr rezidenta jedné ekonomiky (přímý investor) získat trvalou účast v subjektu, který je rezidentem v ekonomice jiné než ekonomika investora (přímá investice)
- transfer K, získání kontroly, vytváření nadnárodních firem
- Dceřiné společnosti, přidružené společnosti, pobočky
- Přímá investice = základní kapitál + reinvestovaný zisk + ostatní kapitál

FDI ve STŘ.E.

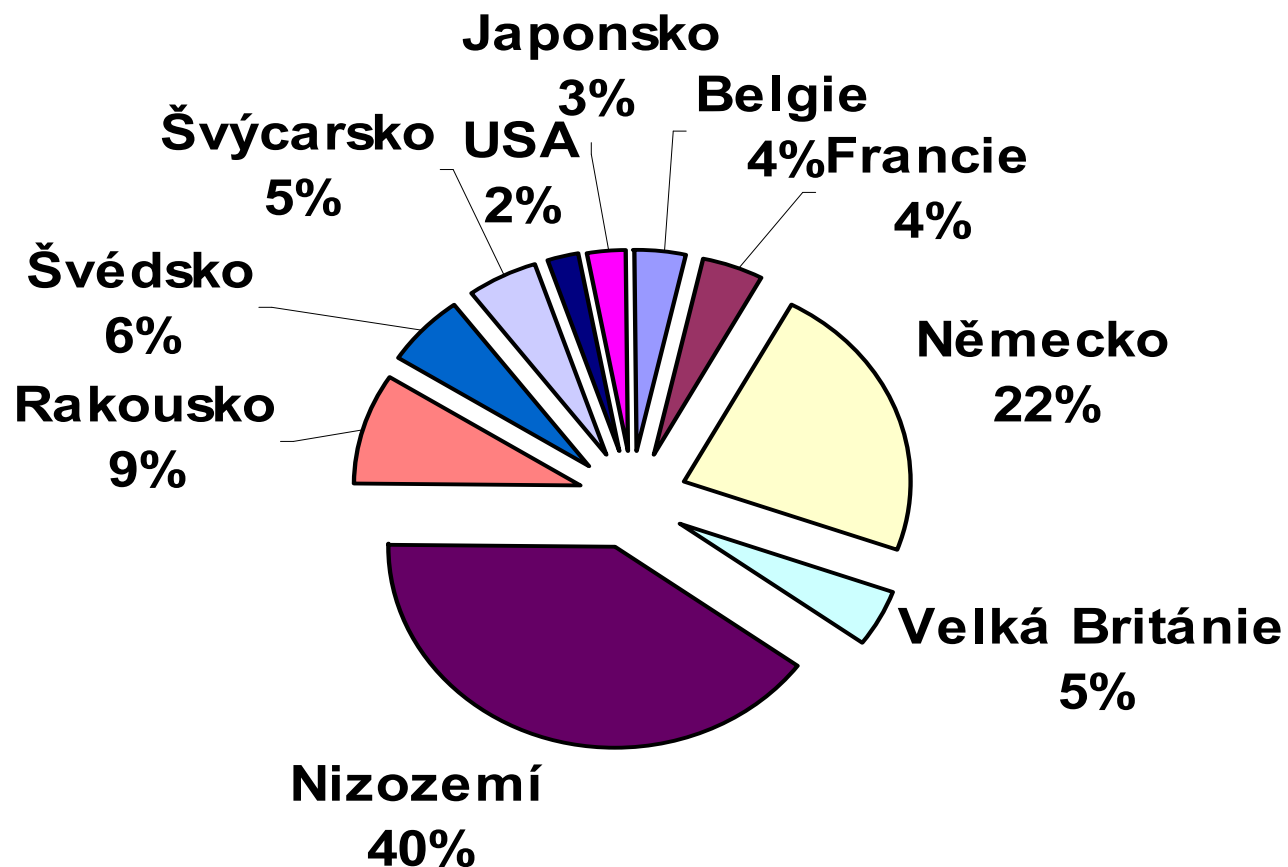
Foreign direct investment
Cumulative, \$m

Vývoj FDI v ČR (1993-2005, mil. Kč)

Příliv FDI do ČR (2005)

Teorie nadnárodních firem

- 2 otázky:
  1. umístění = proč se vyrábí zboží ve 2 a více zemích
  2. internalizace = proč je vyráběna produkce 1 firmou v různ. lokalitách
- vertikální integrace

Praxe nadnárodních firem

- důležitá role ve světovém obchodě a investicích
- jediná velká země, kde malá zahr. účast: JAP (kultur. a byrokrat. překážky)
- ALE: distribuce příjmů většinou uvnitř země, ne mezi zeměmi

Směrnice pro nadnárodní společnost (OECD)

- Dobrovolné zásady:
  1. Přispívat ek. a sociál. Rozvoji
  2. Lidská práva
  3. Spolupráce s místní ek. a polit. sférou
  4. Podpora rozvoje lids. kapitálu
  5. Neusilovat o výjimky
  6. + zveřejňování výsledků, ŽP, úplatkářství, zájmy spotřebitelů ...